

1982-1983

OPHAVSMAND/NØGLEPERSON

Gertrud Købke Sutton

FAKTA

Dokumenttype:

Manuskript

Dateringsbegrundelse:

Datering på baggrund af filmen, som teksten knytter sig til.

Generel kommentar:

Manuskript i forbindelse med film og filmpræmiere: "Sonja Ferlov Mancoba - en dansk billedhugger i Paris", Dokumentarfilm fra 1983 instrueret af Torben Glarbo efter manuskript af Gertrud Købke Sutton.

Omtalte personer:

Sonja Ferlov Mancoba

Arkivplacering:

Ferlov Mancoba arkivet.

DOKUMENTINDHOLD

Sonja Ferlov Mancoba - en dansk billedhugger i Paris.

europæiske kultur og kærlighed til den primitive kunsts formsprog. Der er også tale om en vis gæld til billedhuggere som Jean Arp og Henri Laurens ligesom venskabet med Giacometti var af den største betydning for hende.

En kort periode fandt hun i Cobra-gruppen - og især hos Asger Jorn - et inspirerende fællesskab, men da det ophørte, fortsatte hun sin kunstneriske enegang. Men dengang, som nu, støttet til sin familie, til sin mand, den afrikanske maler Ernest Mancoba (medlem af Cobra og Den Frie) og deres søn.

Filmen om Sonja Ferlov er et portræt af et menneske, for hvem kunsten er en alvorlig og dybt forpligtende opgave.

I sin stue, en nedlagt butik, der også er hendes atelier, fortæller hun om sit arbejde. Samværet med akademikammeraterne og de fælles eksperimenter resulterede i hendes første skulpturer. 30'ernes livssyn har præget hende, og hun uddyber vor forståelse ved at citere det visionære digt, "Det underste land" af vennen Gustaf Munch-Petersen, der faldt i den spanske borgerkrig.

Kort efter ankomsten til Paris i 1936 fandt hun et atelier dør om dør med Giacometti, og endnu idag lægger hun sine figurer op på gulvet med den teknik, som han lærte hende. Ægteskabet med Ernest Mancoba i 1944 øgede hendes forståelse for kunstens rituelle betydning. I Musée de l'Homme med de afrikanske og oceaniske samlinger genoplever de i fællesskab den åndelige vekselvirkning mellem menneske og maske. Det gamle afrikanske samfund er for dem eksempel på det helhedssyn på tilværelsen, som nutidens mennesker har mistet.

Selv betragter Sonja Ferlov kunstnerens rolle som beslægtet med shamanens. Derfor bliver det at skabe kunst til et forpligtende ansvar. Men fordi vort samfund ikke har nogen klar kollektiv bevidsthed, bliver kunstneren saboteret i sit forsøg på at nå frem til en gyldig formulering.

Sonja Ferlovs kunst er baseret på troen på, at det kan lykkes at forene den individuelle, åndelige frihed og bevidstheden om menneskehedens fælles rødder i et tidløst, altomfattende fællesskab. Det er udfra det håb, hun har arbejdet og altid vil arbejde, og det er denne kamp, der gør hendes skulpturer betydningsfulde og ikke blot æstetisk smukke.

Gertrud Købke Sutton.

Sonja Ferlov Mancoba

- en dansk billedhugger i Paris -

Sonja Ferlov Mancoba er maler og billedhugger og medlem af Den Frie Udstilling. I sin akademitid, først i 30'erne, fandt hun sammen med Ejler Bille, Richard Mortensen, Henry Heerup, Hans Øllgaard, Egill Jacobsen og Wilhelm Bjerke-Petersen. Det var de folk, som skabte "Linien" tidsskrift og udstilling. Deres fælles interesse for surrealismen førte dem alle til Paris, men kun Sonja Ferlov blev der for steds, bortset fra årene 1947-1951, som hun tilbragte i Kattinge ved Roskilde.

Sonja Ferlovs kunst er nært forbundet med surrealismen. Hun var allerede som barn fortrolig med negerkunsten i Carl Kjerfve's samling og derfor åben overfor surrealisternes tanker om, at kunsten udtrykker det fælles menneskelige på tværs af tids- og raceforskelle. Dertil kommer, at hun sammen med Richard Mortensen og Ejler Bille havde efterprøvet sandheden i objet trouvé-teorien, der går ud på, at det individuelle kommer klart til udtryk i en tilsyneladende tilfældig udvælgelse. Hver af dem samlede sin gruppe grene og alle tre var vidt forskellige. Det var begyndelsen til hendes skulpturer. Midt i 30'erne var Sonja Ferlov en af de dristigst eksperimenterende danske kunstnere, og konsekvent og modigt har hun holdt fast ved de idealer, hun valgte i sin ungdom. Selve hendes uendeligt nøjsomme livsførelse er et udtryk for en beslutning om ikke at lade sig korrumpere af det uvæsentlige.

Sonja Ferlovs skulpturer er ikke portrætter af mennesker, men de er heller ikke abstrakte. Formerne er bløde og overgangen mellem de forskellige dele er flydende og rytmisk. De forestiller væsener, hvis udstråling er organisk, og takket være hoved, krop og grenagtige arme og ben fungerer de i vor bevidsthed som mennesker. Men de kan med ligeså stor ret opfattes som synliggjorte begreber: kærlighed, tillid, frygt, trods, varme ved fællesskabet mellem flere, genstridigheden og sårbarheden.

Et hovedmotiv er masken, som forstærker alle menneskelige udsagn, men som først og fremmest har en retningsbestemt magisk magt. Masken er bevidsthedens skjold og talerør, men ikke dens fysiske billede. Maskens indhold er dens udstråling.

Overalt i hendes værker ses Sonja Ferlovs store fortrolighed med den